

Afiliant

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania

00-838 Warszawa, ul. Prosta 30, tel. (22) 827 92 38, +48 796 293 878

edukacja@solidarnosc.org.pl

www.solidarnosc.org.pl/oswiata

Warszawa, 29 października 2024 r.

L.dz. KSOiW/191w/2024

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Opinia Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” dotycząca zmian proponowanych przez MEN w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach

KSOiW NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje propozycje rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

Zmiany, przedstawione w projekcie rozporządzenia, obniżają rangę nauczania religii, dyskryminują nauczycieli – katechetów i utrudniają uczniom nabywanie kompetencji niezbędnych dla każdego Europejczyka oraz naruszają prawo oświatowe.

Projektowane zmiany będą skutkowały zniechęceniem uczniów do uczestnictwa w lekcjach religii. Ich ograniczenie przełoży się negatywnie na socjalizację młodzieży oraz poczucie narodowej i europejskiej tożsamości. Proponowane zmiany postawią w gorszej sytuacji uczniów, którzy chcą wybrać edukację zamiast czasu wolnego i premiują tych, którzy świadomie pomijają edukację w wybranych obszarach. Przedłożone rozwiązania mogą też zostać uznane za dyskryminujące i podważające konstytucyjną zasadę wolności sumienia i wyznawania religii.

Warto przytoczyć tutaj list gratulacyjny Pani Minister Barbary Nowackiej z kwietnia br. do finalistów Olimpiady Teologii Katolickiej. Pisała w nim: *„Udział w tych szlachetnych konkursowych zmaganiach wymaga zdolności wykraczających poza wymagania stawiane uczniom i uczennicom szkół ponadpodstawowych. Zakłada bowiem nie tylko szeroką wiedzę, lecz także sprawność analizy oraz interpretacji nauki Kościoła katolickiego. Miano finalisty bądź laureata Olimpiady Teologii Katolickiej, którą jako Minister Edukacji wspieram, stanowi więc prawdziwy powód do dumy”*. Jakie nastąpiły zmiany w szkolnej rzeczywistości, że od przyszłego roku szkolnego ta wiedza i umiejętności owszem, pozostaną powodem do dumy, ale na terenie szkoły decyzją autorki powyższego listu nie będą miały żadnego znaczenia?

Wobec powyższego niezrozumiałym jest dla nas też fakt, że do tak niekorzystnych zmian chcą przyczynić się osoby z Ministerstwa Edukacji Narodowej, które często odwołują się do poszanowania każdego światopoglądu, głoszą hasła tolerancji, otwartości oraz równości.

Biorąc pod uwagę aspekty prawne, należy zaznaczyć, że propozycje zawarte w projekcie rozporządzenia naruszają § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych

i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z tym paragrafem plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględnia:

- 1) równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
- 2) zróżnicowanie zajęć w każdym dniu;
- 3) możliwości psychofizyczne uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Wskazujemy również, iż przepis art. 110 ust. 4 ustawy - Prawo oświatowe, zobowiązuje dyrektora szkoły do uwzględnienia zasad ochrony zdrowia i higieny pracy przy ustalaniu tygodniowego rozkładu zajęć określającego organizację zajęć edukacyjnych. Użyte w tym przepisie ogólne sformułowanie odnoszące się do "zasad ochrony zdrowia i higieny pracy" obejmuje także higienę procesu nauczania. W naszej ocenie procedowany przez resort edukacji sposób organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach wyklucza sporządzenie arkusza w ten sposób, aby na jego podstawie dało się stworzyć rozkład zajęć zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Nie bez znaczenia pozostają kwestie pracownicze. Jeśli proponowane przez resort edukacji zmiany wejdą w życie, pracę straci bardzo wielu świeckich katechetów, **jeśli nie zdoła się przekwalifikować**. Nie zostały uwzględnione konstytucyjne wymogi związane z ochroną pracy, o których mówi art. 24 Konstytucji. Przypominamy, że są oni pełnoprawnymi nauczycielami, od kilkudziesięciu lat, i tak właśnie należy o nich myśleć. Nie do przyjęcia jest dla nas sytuacja, w której praktycznie z dnia na dzień, bez propozycji alternatywnej, bez okresu przejściowego pozbawia się wielotysięczną grupę pracowników środków utrzymania.

Umieszczanie lekcji religii na pierwszych i ostatnich godzinach lekcyjnych spowoduje, że nauczyciele tego przedmiotu będą mieli bardzo niekorzystne plany lekcji z wieloma "okienkami", co "uderza w tzw. higienę pracy danego nauczyciela". Spowoduje to także ogromne trudności dla dyrektorów szkół odpowiedzialnych za organizację planu nauczania. Przy wielu klasach i jednym katechecie w szkole będzie to wręcz niemożliwe.

Według art. 12 ust. 2 ustawy o systemie oświaty minister, wydając rozporządzenie określające warunki i sposób organizowania nauki religii, ma działać "w porozumieniu z władzami Kościoła Katolickiego i Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego oraz innych Kościołów i związków wyznaniowych". W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia nie wykazano, aby do takiego porozumienia doszło, co w naszym przekonaniu przesądza o tym, że bez osiągnięcia porozumienia, o którym mowa wyżej, nie ma mowy o zgodnej z prawem nowelizacji rozporządzenia. Ministerstwo Edukacji Narodowej ogranicza się zatem jedynie do konsultacji rozporządzenia, a to nie jest tożsame z porozumieniem. Zaznaczyć należy, że ww. rozporządzenie, nawet przy szerokich konsultacjach społecznych, bez wyczerpania dyspozycji art. 12 ust. 2 ustawy o systemie oświaty obarczone będzie w naszym przekonaniu wadą prawną.

Mając na uwadze przytoczone argumenty, Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” żąda wycofania się MEN z proponowanych zmian!

W imieniu Prezydium
KSOiW NSZZ „Solidarność”
Krzysztof Wojciechowski